

ତାରାମା ଚିମ୍ବମେର ରମେଶ

ପରିଚାଳନା - ଅଞ୍ଜିତ ଗାୟତ୍ରୀ ॥
ସହିତ - ସୁଧୀନ ଦାଶଗୁପ୍ତ ।

୯୯ ମ ରା ଜ

କାହିନୀ ଚିତ୍ରାଟ୍ୟ ଓ ପରିଚାଳନା : ଅଜିତ ଗାନ୍ଧୁଲୀ । ପ୍ରୋଜନା : ଅସିତ ମଞ୍ଚଲ

ସଂଗୀତ ପରିଚାଳନା : ଶୁଦ୍ଧିନ ଦାଶଗୁପ୍ତ । ଗୀତିକାର : ପୁଲକ ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟ

କ୍ଷମାଦକ : ରମେଶ ଘୋଷି । ସମ୍ପାଦକ : କାଲୀପ୍ରମାଦ ରାୟ । ଶିଳ୍ପନିର୍ଦ୍ଦେଶକ : ଶୁଦ୍ଧିନ ଘାନ ॥ କୁପଙ୍ଗଜ୍ଞ : ଭୌମ ନନ୍ଦର ॥ ଶକ୍ତ୍ସ୍ତ୍ରୀ : ଅବନୀ ଚଟ୍ଟୋପାଧ୍ୟାୟ, ଜେ, ଡି, ଇରାଣୀ, ଅନିଲ ତାଲୁକଦାର ॥ ଗ୍ରହାନ ବର୍ଷାଚିତ୍ର : ଶୁଦ୍ଧନ ଚକ୍ରବତ୍ତୀ ॥ ବାବହାପନାୟ : ନିତାଇ ସରକାର ॥ ସଂଗୀତଗ୍ରହଣ : ବଲରାମ ବାକୁଇ ॥

ଶବ୍ଦପୂନଃରୋଜନା : ସତେନ ଚଟ୍ଟୋପାଧ୍ୟାୟ ॥ କାର୍ତ୍ତନ : ଚତ୍ତି ଲାହିଡୀ ॥ ଶ୍ରିରଚ୍ଛିତ୍ର : ଏଜନା ଲବେଶ ॥ ପରିଚାଳନା : ଦୀଗେନ ଟୂଡ଼ିଓ ॥

ପ୍ରଚାର : ଧୀରେନ ମରିକ । ପରିଶ୍ରଟନେ : ଇଉନାଇଟ୍ୟେ ସିନେ ଲ୍ୟାବରେଟ୍ରୀଜ ।

ସହକାରୀବ୍ଲଙ୍କ :

ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ : ଶକ୍ତର ଗୁହ, କାଲୀ ରାୟ ॥ ସମ୍ପାଦନା : ବିବେକାନନ୍ଦ ବନ୍ଦ ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠଶିଳ୍ପ ଗାନ୍ଧୁଲୀ ॥ ପରିଚାଳନାରୀ : ବୁନ୍ଦଦେବ ବାନାର୍ଜୀ ଓ ଶ୍ରୀନାରାୟଣ ବୋଥାନା ॥

ଶିଳ୍ପନିର୍ଦ୍ଦେଶକ : ସୋମନାଥ ଚକ୍ରବତ୍ତୀ ॥ କୁପଙ୍ଗଜ୍ଞ : ବିଜୟ ନନ୍ଦନ ॥ ଶକ୍ତ୍ସ୍ତ୍ରୀ : କାଲୀ, ମହାଦେବ ॥ ବାବହାପନାୟ : ଅଜିତ ପାଡ଼େ ।

ମେପଥ୍ୟ ସମ୍ମିତ : ସନ୍କ୍ୟା ମୁଖୋପାଧ୍ୟାୟ, ଆରତି ମୁଖୋପାଧ୍ୟାୟ, ଭରତ ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟ, ଶ୍ରାଵତ୍ରୀ ମଜୁମଦାର, ପୂର୍ଣ୍ଣଦାସ, ଅହାନ ଅଙ୍ଗଚାରୀ ଓ ଅମିତ କୁମାର ।

କୃତଜ୍ଞତାସୀକାରୀ :

ଶ୍ରୀରଙ୍ଗିମଳ କାଂକାରିଆ (ଟାର), କଲିକାତା ପ୍ରଲିଶ, ଯହେଲ୍ ସି. ଧାର୍ମସା କୁଳ, ଲା-ମାର୍ଟିନାର ଫୁଲ, ଜଗଦୀଶ ମତ୍ତଳ, ପ୍ରଭାକର ସାହା, ବୈରବ ଚଟ୍ଟୋପାଧ୍ୟାୟ, ବି, ବି, ବର୍କିତ, ବୋମକେଶ ଦାସଗୁପ୍ତ, ଡା: ଡି, କେ, ରାଯ়ଚୌଦ୍ଧରୀ, ରାଧିକା ମୋହନ ଗୋସାମୀ, ସାହାପୁର ଥିଲନ ସଜ୍ଜ, ମିଃ କାଶେରା, ଦୀପେନ ବରତ (ଗୀଟାର) ଓ ଚିଆ ଗାନ୍ଧୁଲୀ ।

ଅଭିନ୍ୟାନେ :

ଶ୍ରୀମାନ ଅରିଷ୍ମମ, ସନ୍ଧୀର ଦାସଗୁପ୍ତ, ସ୍ଵାରୀର ଘୋଷ, ଇନ୍ଦ୍ରନୀଲ ପାଲ, ନିର୍ମାଲ୍ୟ, ପରେଶ, କଲ୍ୟାଣ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାଲୀ, ବିଟ୍ଟି ବ୍ୟାନାର୍ଜୀ, ତାପନୀ, ଶ୍ରୀମତୀ ଉମ୍ମା ଦର୍ତ୍ତ, ବର୍ମି ଚୌଦୁରୀ, ଶ୍ରୀଜନ୍ମ, ବିନତା ରାୟ, ସାଧନା ରାୟଚୌଦୁରୀ, କୁବି ମିତ୍ର, ବୀଣା ରାୟ, ତୁଳସୀ, କିକିର କୁମାର, ମଲିନା, ମାଲା, ଶ୍ରୀ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ୟ, କୁଦିରାମ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ୟ, ଅନିଲ ଘୋଷ, ସୁବୋଧ ଘୋଷ, ସ୍ଵାରୀର ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟ, ଅମର ଦର୍ତ୍ତ, ପ୍ରଶାନ୍ତ, ଅଜିତ (ଛୋଟ), ଅଜିତ (ବଡ଼), ରଜତ ଚକ୍ରବତ୍ତୀ, ଅଜୟ ଶାନାଲ, ଯାମିନୀ, ହାରାଧନ ପାତ୍ର, ଶେକର, ସୁବୋଧ, ସତାଜିତ, ଭାଲୁ, ରଧୀନ ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟ, କମଳ ଘୋଷ, ଜ୍ୟୋତିତ୍ୟ, ଓ ଆରୋ ଅନେକେ ଏବଂ ସନ୍କ୍ୟାରାଜୀ, କାଲୀ ବ୍ୟାନାର୍ଜୀ ଓ ଜହର ରାୟ ।

ବିଥ ପରିବେଶନାୟ : ଶ୍ରୀରଙ୍ଗିମ ପିକଟାର୍ ପ୍ରା: ଲିଃ ॥ କଲିକାତା-୧୩

ଗଲ୍ପଣୟ... ଯା ଘଟେଇ ତାଇ

ଦୂର ବୀରଭୂମ ଥିକେ ବାଲକ ବାଉଳ 'ହଂସରାଜ' ମାକେ ଲୁକିଯେ ପାଲିଯେ ଏମେହେ କୋଲକାତା—ତାର କଠ ଡାରା ଗାନ ନିଯିରେ ।

କିନ୍ତୁ କେନ ମେ ପାଲିଯେ ଏମେହେ ରାଙ୍ଗାମାଟିର ପଥକେ ଫେଲେ ମା'କେ ନା ବଲେ ଏହି ଇଟ, କାଠ, ପାଥରର କଟିଲି ନଗରେ ?
କିମେର ଆଶାୟ ?

ହଂସ ବଲେ—“କାନେ ଡନି ଦାଦା ବଲେ ନାହିଁ,

ମାହାବାୟୁ ଧେ ଆମାକେ ରେଡ଼ିଓ ଗାନ କରାବେନ ଗୋ !”

କିନ୍ତୁ ଶେଯାଳ ଯେମନ ନାକେର ବଦଳେ ନକ୍ଷ ପେଣେଛିଲ, ତେମନି 'ହଂସରାଜ' ଓ ପେଳ ଗାନେର ବଦଳେ 'ଚୋର' ଅପବାସ ।
ତାଇତେ ତାର କଠ ବଡ଼ ଦୁଃଖେ ଗେଯେ ଉଠିଲ

“କେଉ ବିନା ଦୋଷେ ଚୋର ହୁୟେ ଯାଏ

କେଉ ସାଧୁ ଶେଜେ ପରାଣ ବୀଚାର ।”

ନା, ଏଥାମେହି ଶେବ ନାହିଁ । ଆରୋ ଅନେକ ସଟନା ଆଛେ । ଆରୋ ଅନେକ ମଜା ଆଛେ । ଆରୋ ଅନେକ ଗାନ ଆଛେ ।

ଆର କି ଆଛେ ପର୍ଦ୍ଦାୟ ଦେଖୁନ !!!

সঙ্গীত

(১)

কঠঃ আরতি মুখাজ্জি

চল আপন মনে এই পরাণের হৃদ নিয়ে গান গাই
যা দেবি তাই নিয়ে আমি গান শুনিয়ে যাই,
ও চারী খুড়ো ক্ষেত্রে কাজে হাসি মুখে যাও
কি বছরের ফসল যেন দ্বিগুণ করে পাও,
আহা দ্বিগুণ করে পাও ।

আ—হা—হা—ও গেছো দাদা খেজুর গাছে
আগায় বসে,

মন ভরে দাও যিঠা রসে ।

ও গয়লা পিসি পাবে তুমি আরো দৃধেল গাই,
পুলি পিঠের পায়েস তখন আমার শুধু চাই ।
আহা চুল কপি না চুলের কপি ফুটেছে এই হাটে
আলুরা সব কেমন স্থথে গড়গড়িয়ে হাটে ।

মাপিত মশাই শান দিচ্ছেন শুরে

লসা দাড়ি ছাগলটা বে দেখছে
শুরে কিরে শুরে কিরে শুরে কিরে
সাতু পিসির মেজাঙ্গ উদার মন্টোও নয় কালো,
ও মোড়ল মশাই শৰীরটা তো ভাল,
সাতু পিসি মোড়ল মশাই সামনে যাকে পাই
গৌর হরির কাছে আমি সবার ভাল চাই
আমি সবার ভাল চাই ।

(২)

কঠঃ সক্ষা মুখাজ্জি, আরতি মুখাজ্জি ও
তুম্বল বন্দোপাধ্যায় ।

শব্দী :

ময়ো মাতা সরস্বতী

ময়ো দেবদেবী গণ

ময়ো হে পিতা ঠাকুর

ময়ো ভগ্নজন ।

আয় আয় আয় আয় দেখে যা হাসের বড়াই

শশীমূখীর সঙ্গে নাকি করবে লড়াই ।

এ আবার যেমন তেমন হাস লয়গো

কবি হংসরাজ,

এন্দো পুতুল ছেড়ে দিয়ে ডাঙ্গার এনেন আজ ।

পাঁক...পাঁক—পাঁক—পাঁক—
এই পাঁক প্যাকানী হবে জানি
গানের বাণী তোর,
তনে কানে সবার লাগবে তালা
চোখে লাগবে ঘোর ।

হংস :

ও শশীমূখীরে—

তুমি কেমন তথো মেরে বটে
ধন্ম তোমার নাই,
যার চোখের এমন কষ
তার চোখে পড়ুক ছাই—
ছি ছি লজ্জায় মরে যাই ।

শব্দী :

কি বল্লিলে হতজ্ঞাজা

পুঁচকে হাসের ছানা

এই পটল চেরা চোখের কদর

তুই বুবুবি কিরে কানা,

ও তুই বুবুবি কিরে কানা ।

আমি চোখ মেরেছি বেশ করেছি

আবার মারছি দেখ

ଏ ହେଲେ ଗନ୍ଧାର କାନେର କାହେ
କରିଦନା ପ୍ରାକ ପ୍ରାକ ପ୍ରାକ—।

ହୁମ୍ :

ହାଯ ହାଯ ବୁକ ଭେଟେ ଯାଏ
ଆମି ବଡ଼ଇ ଦୂରେ ଦୂରୀ

କେ ରେଖେଛେ ବଲୋ ତୋମାର ନାଥଟି ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି
ଥା ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଚରଣ ଛେତ୍ରେ ଆକାଶ କେମେ ଚାନ୍ଦ
ତୋମାର ପୌଟୀର ଯତନ ମୁଖେର ପତ୍ତନ
ତେମାର ବାହନ ହେଁ ଯାଓ

ଶ୍ରୀର ବାବା :

ଶୁଭମ ଶୁଭମ ସ୍ବାମ୍ଭବାଇ
ଶୁଭମ ବାଟାର ଆସ୍ରଦ୍ଧା,
ଧାର ବାପ ଭିଧିରୀ ଯା ଭିଧିରୀ
ଭିଧିରୀ ଧାର ଠାରୁଙ୍କା
ଶୁଭମ ତାର କଥାର ଆସ୍ରଦ୍ଧା

ହୁମ୍ :

ଆମି ଜାତ ଭିଧିରୀ
ତାଇତେ ଆମି ଭିକା କରେ କିବି
ବୁକେ ଆମାର ପ୍ରେସ ଭିକାରୀ
ଶ୍ରୀଗୋରାଙ୍ଗ ହରି,

ଆସି ଆର କିଛୁ ମା ଚାଇ
ମଦାର କାହେ ଭାଲବାସାର
ଭିକା ଚେଯେ ଯାଇ ।

(୩)

କର୍ତ୍ତଃ : ଆରତି ମୁଖାଜୀ ।
ଆରେ ବାହାରେ ବାହାରେ ବାହା ବା
ଦେଖେ ଯା—
ଦେଖେୟ—ଦେଖେୟ— ଦେଖେୟ—
ଏତି ହଜାର ଖେଳାରେ ଭାଇ
କି ଖେଳା ।

ଶ୍ରୀରାମନା ତେବେ ଫୁଡେ
ଗୋଲାଟାରେ ଦେଇ ଛୁଟେ
ତିନଟି କାଠେର ଠେକୋ
ହେଁ ଯାଏ ଦୁଫାଳା ।

ଭୌମେର ଗଦାର ମତୋ ମାଧ୍ୟମ ଓପର
ମେଟୀ ବନ୍ ବନ୍ ଏନ୍ ବନ୍ ଘୋରେ
ସା ଖେଲେ ତାରଇ ଗୋଲାଟା ପାଖୀର ମତୋ
ଆକାଶେତେ ଓଡ଼େ ।

ତାକେ ଧରଲେଇ ହିଉ ମଙ୍ଗୁ

ଫେଲେ ଦିଲେ ଲାଗେ ଖାଯେଲା ।
ଦୁପାରେ ବାଲିପ ବୁଝା
ମାଧ୍ୟମ କେମନ ଟୁଣୀ
ମୀଇ ମୀଇ ଛୋଟା
ଏ ଥେଜାର ଗୁନେ ଦଶଦିନେ ଗୋଗ ହବେ
ଧନ ପେଟ ମୋଟା
ଏହି ତାମାଶାର ଭବେ ଯମ
ମିଳେ ମିଶେ ଯା ଏହି ବେଳା ॥

(୪)

କର୍ତ୍ତଃ : ଆରତି ମୁଖାଜୀ ।
ଓ ଶାମ୍ ଶାମରେ—
ଦୂର ଫୋଟାତେ ମୁଦୁନେ
ଡାକ ଦେବେ ବସନ୍ତରେ
ଏକବାର ଡାକ ଦେବେ ବସନ୍ତରେ
ଆମି ଏମେ ଗେଛିରେ ।
ଏକ ବେରାନିକ ମଧ୍ୟ ଦ୍ୱାରେ
ଧରମକି ନିହେ ଲାଟି ନାଡ଼େ
ଆମି ଏକ ପା ଏଗୋଇ
ଦୁପା ପିଛେଇ

ଆମାର ହୟନା ଯାଉଅବ ଭିତରେ ।
ଶୋନରେ ସ୍ଵଜନ ଶୋନରେ ସ୍ଵଜନ
ଶାନେନା ମନ ଶାସନ ବାରଗ
ନିଯେ ଦେଇ ରସେର ଧାରା
 ଦେନା ଧାଡ଼ା
ନେବେ ଆମାୟ ଅଛରେ ॥

(୫)

କଠି : ଶ୍ରାମଶ୍ରୀ ମଜୁମଦାର ।

ଟିଆ ଟିଆ ଟିଆ
 ଅଜ ପାଡ଼ା ଗାୟେ ଧାକେ
ଟୌରା ଚୋଥେ ତାକାଯ ଟିଆ
 ମୋଲକ ପରା ନାକେ ।
ହସରାଜୀ ବର ଯେ ତାରଇ
 ଟିଆ ଚଲେ ଖଣ୍ଡର ବାଡ଼ୀ
ଏଥନ ସମୟ ପେଟୁକ ଶିଯାଳ
 ହଙ୍କା ହୟା ଡାକେ
ଟ୍ୟାରା ଚୋଥେ ତାକାଯ ଟିଆ
 ମୋଲକ ପରା ନାକେ ॥

ଅନ୍ତରେ

ଘାଡ଼ ମଟକେ ଥେତେ
ଲକଳକେ ତାର ଝିଭଟା ଯେ ତାଇ
 ନାଚେ ଆନନ୍ଦେତେ ।
ହେମ ଭୟେ କୈପେ ମରେ
 ଟାଙ୍ଗ ଏସେ ତାକେଇ ଧରେ
ମସ୍ତ ବଡ଼ ଲାଟି ଦିଯେ
 ତାଡ଼ାୟ ଶିଯାଳଟାକେ ॥

[ଗାନ୍ତି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କାଟୁର ଚିତ୍ରେ]

(୬)

କଠି : ଆରତି ମୁଖାଙ୍ଗୀ ।
ଓ ରାଜା ମଶାଇ—
 ଗାନେର ରାଜା, ଗାନେର ରାଜା
ଏହି ତୋମାର ବାଡ଼ୀ ମେଡି ଇଷିଶାମେ
 ଗାନେର ରାଜା, ଗାନେର ରାଜା
ଆମି ଯେ ଅନେକ ଆଶାୟ
ଘୁରେ ଘୁରେ ଏଦେଇ ଏହି ଥାନେ ॥

(୭)

କଠି : ଅମିତ ଗାନ୍ଧୁଲୀ ।
ବମସ୍ତ :
ଚୀକାର ଚୋମିଚି ମାଥୀ ବାଥା
ଛଲୋଗ ହୈ ତୈ ବ୍ୟକ୍ତତା
 ଏହି ନିଯେ ହୋଲେ କୋଲକାତା ।

କୋଲକାତା କୋଲକାତା କୋଲକାତା
ଆମି ଲାଇନେତେ ବାଁଧା ଟ୍ରୋମ
 ଟିକି ବାଁଧା ତାରେ
ବେଳାଇନେ ଚଲେ ଯାଇ ଶ୍ରୁତାରେ ବାରେ ।
ଆ—ଆ—ହା—ହା—ହା—ହା—ଓହୋ ଓହୋ ହୋ

ହେମ :

—ଓରା ଝୁଲଛେ କେନେ ?

ବମସ୍ତ :

—ଏହି ଭାବେ ଲୋକେ ଟ୍ରୋମେ ବାସେ ଝୁଲେ ଚଲେ ।

ହେମ :

—ଯଦି ପଡ଼େ ଯାଏ ?

ବମସ୍ତ :

—ଆଗେ ପଡ଼େ ଯେତ, ଏଥନ ?

ଏଥନ ହେଲେ ପ୍ରାକ୍ଟିସ୍,

ମରାଇ ଜେନେ ଗେଛେ ରତ ଧରେ

ବୋଲାଟାର ଟ୍ୟାକ୍ଟାଇସ ।

ଯେହି ବାନ୍ଦାୟ ଜଳ ଜମେ

ରିଙ୍କା ଯେ ଆମି

ଟ୍ୟାକ୍ଟାଇସ ଚେଯେଓ ଭାଇ ହେଁ ଯାଇ ଦାମୀ ।

ଆମି ଠ୍ୟାଲା ଗାଡ଼ୀ

(১)

কঠঃ আরতি মুখাজী

ও বড়ো কটে

আমি পেলাম খুঁজে যা চেয়েছি তা বড় কটে

ও ভোলাম, ইবারে তু পরাণ ভরে গা।

যারা আমায় করলো লালন

আধার গেরামবাসী

সবার আগে এ গান শনে

তোমরা হবে খুণী

সজন বন্ধু যারা আছো

শুনতো ভুলোনা।

ও চিয়ারে---

তোর কথা আজ বাজে বুকের চিতুরে

বাজলো রূপুর মিষ্টি গানে

তারও বথু রইবে মনে

ভৱা-বুকে গায়ের ছেলে

যা তু গেয়ে যা।

(১০)

কঠঃ আরতি মুখাজী

ও বাবু মশাই--

এখন আমি কি শোনাই।

শহরটার এই গোলক ধীধায়

অঁধার হল মন।

(৮)

কঠঃ আরতি মুখাজী।

ও দিদিমশি গানের বাণী
দাও গাইতে আমায় রেডি ও ইষ্টশানে,
আমি যে অনেক আশায়

ঘুরে ঘুরে এসেছি এইখানে।

কত সব গুলী গায়েন হেথায় করেন গান
ভনাদের পায়ের নীচেই দাওনা আমায় স্থান
পরাণের বাজনা আমায় উঠবে বেজে গানে গানে।

ও দিদিমশি কেটে গেছে অঁধার নিশা
চেয়ে দেখ তোর হোলো

একটু তৃমি সময় করো দয়া কুরে দোর খোলো
মগরের গান শনেছো রসেতে মধুর
একবার শনেই দেখো পর্ণী মায়ের হুর
দিদিগো একটুখানি চেয়ে দেখো মুখের পানে।

শন্দ ভালুর একি খেলা

চলছে হেথা সর্বক্ষণ

কেউ বিন। দোষে চোর হয়ে যাব
কেউ সাধু মেজে পরাণ বাঁচায়
আবার গৱাব বন্ধু রাখতে কথা
পথ করে দেয় তার জেবন
আধাৰ হল মন।

হেথার ধনীৰ ছেলে সাহেব ডনি
আছে যে তার টাকার থনি
আৰ শামু দাদার নেই যে বিছুই
আছে হৃদয় রত্বন
হেথার বাবারে কেউ ডাকি ডাকে
মামি বলে নিজেৰ থাকে
আমি বাবোৰ ছেলে গড় কৰি ভাই
সেই বাঙালীৰ শ্ৰীচৰণ।

(১১)

— প্ৰহ্লাদ প্ৰকাশী
পকলি কপালে কৰে (নেপথ্য)

(১২)

— পূর্ণদাস বাউল
জোবন খেয়া (নেপথ্য)

কিশোর চির
হংসপাঞ্জ

